

Handläggare

Rana Saegh
Telefon: 08-508 24 511

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst

Svar på remiss från Kommunfullmäktige om förslag till
reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att skicka förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering. Svaret skickas till Socialroteln (Rotel VII), KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 Stockholm, RVII-remissvar@stockholm.se, Dnr 326-1051/2013 senast den 30 september 2013.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Lena Thorson
Avdelningschef, Socialtjänsten

Bakgrund

Nuvarande riktlinjer för riksfärdtjänst antogs i kommunstyrelsen 2006. Eftersom vissa förändringar har skett dels avseende rättspraxis, dels i lagen om riksfärdtjänst (1997:735) sedan dess, har socialförvaltningen gjort en översyn av riktlinjerna.

Den lagändring som har skett sedan 2006 avser riksfärdtjänst för personer under 18 år där lagstiftningen har bestämt att en jämförelse ska göras med barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning. Prejudikat har tillkommit, bland annat från Högsta förvaltningsdomstolen som fastslagit att riksfärdtjänst inte ska beviljas för resor i samband med fackliga uppdrag samt från JO som uttalat sig om att bedömning av rätt till riksfärdtjänst ska ske för en resa i taget.

Ärendet

Strukturen för riktlinjerna har förändrats på så vis att de har delats in i fem olika kapitel med underrubriker. Utöver de nya kapitlen har tre nya avsnitt tillkommit som inte finns med i nuvarande riktlinjer. Av de avsnitt som finns med i de nuvarande riktlinjerna har flertalet kompletterats innehållsmässigt.

Rätt till riksfärdtjänst

I detta kapitel redogörs för reglerna kring vem som har rätt till riksfärdtjänst och att respektive stadsdelsnämnd ansvarar för personer som är folkbokförda i den egna nämnden. I detta kapitel har också information tillkommit avseende hur prövningen av rätten till riksfärdtjänst görs när den enskilde är under 18 år. Slutligen har ett tillägg gjorts i detta kapitel som tydliggör att riksfärdtjänst inte ska beviljas för att allmänna kommunikationer går för sällan eller vid fel tid, eller till resa med privatbil, hyrt fordon eller som ersättning till person som transporterar den enskilde.

Handläggning av ärendet

De nya riktlinjerna specificerar att en ansökan kan vara muntlig så väl som skriftlig. Det ska tydligt framgå av ansökan vad den avser gällande resmål och ändamål. Information om handläggningstid finns, samt hur en ansökan som inkommer försent innan resedatum ska hanteras. Riktlinjerna vägleder i hur en utredning ska genomföras – vilken information som ska samlas in, att samtycke från sökanden krävs, samt hur dokumentation ska göras. Utredningen ska klargöra vilket färd sätt som ska användas för den aktuella resan. Riktlinjerna tydliggör att det är viktigt att bedöma hur den enskildes förmåga att resa själv på den aktuella sträckan, med olika färd sätt samt genom den hjälp som finns att få på respektive station eller terminal, ser ut.

Riktlinjerna tydliggör vad som ska framgå av beslut, samt vilken särskild information som ska ges vid avslagsbeslut. Det betonas också att en prövning enligt lagen om riksfärdtjänst inte inkluderar någon prövning utifrån skälig levnadsnivå eller goda levnadsvillkor, vilket skiljer denna lag från socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Därmed ska alltså inte något resonemang föras kring exempelvis ”hur många gånger per år det är skäligt att kunna åka och besöka en släkting” när beslut fattas om riksfärdtjänst. Vägledning ges i hur beställningen av resan normalt går till rent praktiskt.

Behov av stöd på resan

Om den enskilde är beviljad personlig assistans reser assistenten som ledsagare på resan. Enligt gällande rättspraxis ska hela reskostnaden för assistenten ersättas av kommunen. Ledsgare behöver inte beviljas av kommunen om den enskilde klarar sig med den service som erbjuds på stationer och terminaler. Vidare finns vägledning kring anordnandet av ledsagare, som åligger den enskilde själv, och att det faktum att den enskilde inte kan ordna en ledsagare själv inte är skäl till resa med dyrare färdmedel. Personligt förskrivna hjälpmedel som behövs under själva resan får tas med. Om den enskilde har andra personligt förskrivna hjälpmedel som inte behövs under själva resan men däremot under vistelsen, får dessa tas med om de inte påverkar valet av färdstätt, annars ska de i första hand hyras eller lånas av kommun eller landsting på resmålet.

Övrigt

Idag finns inte någon specifik utredningsmall för riksfärdtjänst i Paraplysystemet varför andra mallar används. Socialförvaltningen ser därför ett behov av utveckling av lämpliga mallar i verksamhetssystemet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom beställarenheten - omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning inom Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Riktlinjerna från 2006 är relativt kortfattade i sin utformning. I förslaget har strukturen delvis ändrats, vissa delar har förtydligats väsentligt och en del exempel har tillkommit vilket medför ökad förståelse av lagens innehåll.

Förvaltningen ställer sig positivt till förslag till reviderade riktlinjer för riksfärdtjänst eftersom det vägleder i aktuell lagstiftning och det innehåller exempel som underlättar handläggning av ansökningar om riksfärdtjänst. I förslaget ges bra vägledning till handläggarna till exempel om vid handläggning av sent inkomna ansökningar, vad utredningen ska innehålla, praktisk information vid beställningen med mera.

Förvaltningen tror att handläggningen av riksfärdtjänst kommer att bli mer rättssäker när de nya riktlinjerna tillämpas, då utrymmet för olika tolkningar blir mindre.